

“ความรักคือการให้อภัย” แม่ม้วย กุสุมา จันทรมูล

หากคุณคิดว่ายากที่จะรัก เพราะชีวิตมันซับซ้อน อยากให้ลองอ่านเรื่องของเธอก่อน แม่ม้วยเปิดใจเล่าชื่อๆถึงความตลกร้ายของชีวิต ที่ผู้หญิงรุ่นแล้วรุ่นเล่า ที่ยายาย แม่ ลูกสาว และหลานสาวต้องเผชิญในสังคมเรา จากเด็กที่ไม่มีใครเอา เธอเติบโต ฝ่าฟันเกินครึ่งชีวิต เดินทางร่วมกับลูกชายคนเดียว และกลายเป็นนักกรณรงค์เพื่อความเท่าเทียมทางเพศและสนับสนุนการทำแท้งที่ปลอดภัย พร้อมกับทำงานเยียวยาตัวเองและครอบครัวที่บาดเจ็บลชีวิต บางส่วนยังปะทุอีกเสมอ ความรักและการให้อภัยจากความทุกข์สาหัสนั้นเป็นไปได้ และนี่คือประจักษ์พยาน

1

เด็กเล็กที่ถูกทิ้ง

เราเป็นเด็กที่ถูกทิ้งตั้งแต่ยังเล็ก แม่ก็ไม่เอา พ่อก็ไม่เอา แม่ไม่มีปัญญาเลี้ยงเองเลยขอให้ญาติฝั่งพ่อช่วยเลี้ยง แต่เขาไม่เอาเพราะคิดว่าเราน่าจะไม่สมประกอบ เรานิ่งกิน ไม่พูด ไม่ร้อง ทิวก็ไม่บอก เอาข้าวให้งานเดียวก็อยู่ได้ ทั้งวัน ไม่ขยับไปไหนเลย แม่เล่าว่าอุ้มไปหาญาติพ่อตอนฝนตกพรวดๆ เอาเราไปทิ้งไว้หน้าบ้านเขา หนึ่งชั่วโมง สองชั่วโมง ก็ไม่มีคนออกมารับ แม่สงสารเลยอุ้มกลับมา แต่ก็เลี้ยงไม่ได้อยู่ดีเพราะไม่มีงานทำ ถ้าเอาไปด้วยกันก็คงจะอด เขาเลยเอาไปทิ้งบ้านญาติตัวเองที่ต่างจังหวัด บ้านเขาก็ไม่มีฐานะหรอก แต่ก็จำใจรับไว้ ตอนนั้นเราไม่มีใบเกิด เพราะแม่ฝากเอกสารไว้กับทางฝั่งพ่อทั้งหมด พอต้องเข้าโรงเรียนถึงไปทำเรื่องทำใบเกิดใหม่ ข้าไปห้าปี

การเป็นเด็กที่ถูกพ่อแม่ทิ้งมันเสียใจมากเลยนะ ช่วงอยู่ป.2-3 แม่เคยแวะมาหาครั้งนึง แม่มาจากกรุงเทพฯ สวยเหมือนนางฟ้าเลย เอาขนมมาให้ แต่พอคุยธุระเสร็จก็กลับเลย เรายังไม่ได้กอดแม่เลย พอจะเข้าไปกอด เขาก็ปัดออกแล้วรีบไป ตอนที่เห็นแม่ขึ้นสองแถวกลับกรุงเทพฯ เรายืนกอดเสาร้องไห้เลย

คนแถวนั้นชอบถามเราว่า มึงร้องไห้คิดถึงแม่หรือ เราก็ยังต้องแอบเข้ามาดมร้องไห้ เวลาмирมาขายแตงโม ขายขนม เราอยากกินเลยไปยืนมอง ไม่มีตั้งค้ซื้อ คนอื่นเขาก็จะบอกว่า ให้มันกินหน่อยสิ มันเป็นเด็กกำพร้า เราก็จะได้ของกินเพราะความสงสารอยู่เรื่อย เวลาวันพ่อ วันแม่ เพื่อนที่โรงเรียนทุกคนมีพ่อแม่ไปกัน แต่เราไม่มี ให้อาหารแก้อីทุกปีเลย แล้วเราเรียนเก่ง คัดไทยเก่ง ทำให้ถูกเลือกไปอ่านกลอนวันแม่อีก แต่อ่านไม่เคยจบเลย ได้เป็นนักเรียนนำตลอด (ร้องไห้) คนอื่นในหมู่บ้านก็ร้องตาม

2

เด็กสาวที่กลายเป็นแม่

พอจบ ป.6 แม่ก็ชวนไปอยู่กรุงเทพฯ บอกจะส่งเรียนโรงเรียนดีๆ เราก็ไปสิ ที่งั้นๆโรงเรียนนาฏศิลป์ที่ต่างจังหวัดเลยนะ แต่พอไปถึงแม่ไม่ส่งเรียน ให้อยู่บ้านเลี้ยงน้อง เราก็ทำงานพิเศษด้วย ผู้จัดการเอ็นดู เขาเลยแนะนำให้ไปเรียนศึกษาผู้ใหญ่

ในกลุ่มเพื่อนที่เรียนด้วยกันมีแต่รุ่นพี่หมดเลย มีเราคนเดียวที่ตัวเล็กเพราะเพิ่งจบ ป.6 ทุกคนก็จะจ้ำให้เราทำการบ้านให้ พาไปนู่นไปนี่ พวกพี่ๆเขาชอบไปกลางคืน สูบบุหรี่ กินเหล้า เราไม่กินแต่ก็ไปกับเขาด้วย เพราะไม่มีเพื่อนที่ไหน พอแม่เห็นก็พยายามแยกเราออกมา เขากลัวว่าเราจะท้องก่อนแต่ง ไปๆมาๆแม่เลยจับให้ไปอยู่กับเด็กผู้ชายคนหนึ่งที่เขาชอบโดยไม่ทันได้จับกันเลย อยู่ไม่นานก็ท้อง เรามีลูกตั้งแต่อายุสิบแปด จากเป็นเด็กนักเรียนมาอีกทีก็มีลูกเลย

เรากับแฟนอยู่ด้วยกันพักนึงแม่ก็เกลียดแฟนเรา เขาเลยบอกให้ไปทำแท้ง เราก็กลัว ไม่อยากทำ เลยหนีไปอยู่บ้านแฟน ตอนนั้นเขาไปเป็นทหาร พอไปอยู่กับแม่ผัวก็รู้สึกว่ามันน่ามาเลย เพราะเขาเกลียดเรามาก เหมือนอยู่ๆเราท้องแล้วก็มาอยู่บ้านเขา ตอนนั้นคิดถึงแม่เลย แม้จะไม่ค่อยผูกพันกับแม่เท่าไรเพราะเราถูกทำร้ายมาตั้งแต่เด็กๆ แต่อยู่กับแม่เราไม่ต้องทำอะไรมาก เช่น เวลาแม่ให้ซักผ้า ถ้ายังมีเสื้อผ้าใส่ เราก็ยังไม่ซัก งานยังมีใช้ เราก็ยังไม่ล้าง แต่พอมายู่บ้านแม่ผัว แม้จะท้องแต่ก็ต้องทำทุกอย่าง ทำกับข้าว ซักเสื้อผ้า ล้างจาน จะดีจะชั่วก็ทำให้แม่เราดีกว่า

พอแฟนปลดทหารก็ย้ายไปอยู่ด้วยกัน พอลูกอายุแค่เดือนสองเดือนเขาก็ติดยา สูบมั่ว เล่นการพนัน ติดผู้หญิง แถมลักขโมยด้วย ตอนหลังสูบไม่พอ ขายด้วย ช่วงหลังเริ่มมีเงินแต่ก็ไม่เคยให้เรากับลูกเลย เราอยากซื้อกับข้าว เขาก็โยนเงินมาให้ 20-30 บาท แต่ตัวเองไปนั่งกินที่ร้านคาราโอเกะกับเพื่อนและผู้หญิง ไม่ค่อยกลับบ้าน กลับมาก็เมาไม่รู้เรื่อง บางทีก็มีคนมาเรียกขอซื้อยา เราอี๊ดอ๊ด ไม่โอเค พอเห็นสายตำรวจมาเดินแถวบ้านบ่อยๆ เลยบอกเขาว่าแฟนเราค้ายา สุดท้ายเขาก็ติดคุก ช่วงติดคุก เราก็อุ้มลูกไปหาเพื่อบอกว่า ต่อไปนี้จะไม่ประกันตัวให้แล้ว ชีวิตคู่ของเราให้มันสิ้นสุดตรงนี้นะ ต่างคนต่างอยู่ เราจะเลี้ยงลูกเอง

ก่อนหน้านี้เราประทับใจประคองชีวิตคู่ถึงที่สุด ไม่เกี่ยวกับว่าจะรักหรือไม่รักพ่อของลูก เพราะเรารักลูกมาก นึกถึงตัวเองที่เป็นลูกไม่มีพ่อแม่ ไม่อยากทำให้เหตุการณ์นั้นกลับมาที่ลูกอีก แต่แม้ว่าสุดท้ายเราจะดูแลลูกคนเดียว แต่ก็ดูแลเขาให้ดีที่สุด ไม่ให้ต้องเจอเหมือนที่เราเจอ

ทุกวันนี้ลูกอยากได้อะไรก็พูดมาเลย เราจะพยายามทำให้ลูกกิน ลูกอยากได้ของเล่นอะไร เราก็หาทำทุกอย่างเพื่อมีเงินให้ลูก วันพ่อก็ไปเป็นพ่อให้ วันแม่อีกก็ไปเป็นแม่ให้ พ่อโตก็พากันไปเที่ยว แทนที่จะต้องเอาดอกไม้มากราบไหว้หรือกอดเรา

ข้อเสียคือเรารักและหวังลูกมากจนใครทำอะไรไม่ได้ เช่น เด็กมันเล่นแล้วแก้งกัน แย่งจักรยานลูกไปเล่น เอารองเท้าไปซ่อน ตอนนั้นเราคิดไม่ได้ โกรธมาก ไปยืนด่าหน้าบ้านเขาเลย ด่าลูกไม่พอ ด่าพ่อแม่ด้วยว่าสอนลูกยังไงให้มาแก้งลูกกู จนสุดท้ายคนในหมู่บ้านเกลียดเราหมด ลูกเลยไม่มีเพื่อน จนเข้าเรียนมัธยมแล้วถึงเริ่มมีเพื่อนในโรงเรียน

ตอนลูกเรียนมัธยม วันหนึ่งลูกบอกว่า ตอนเดินกลับบ้าน มีเด็กวัยรุ่นสูบบุหรี่หรืออยู่บนตึกแล้วทิ้งขี้บุหรี่ลงมา โดนเขา เราก็ถือมีดลงมาแล้วถามว่า ใครโยนบุหรี่ใส่ลูกกู อย่าให้เห็นนะ มีงเตรียมต๋อโลงไว้เลย หลังจากนั้นเขาก็แก้งอีก แล้วเราก็ทำจริงด้วย เอมิตไปฟันประตูบ้านเขา จนลูกต้องเอามิดอันนั้นไปทิ้ง เพราะกลัวแม่จะไปฟันหัวใครอีก หรือตอนที่ลูกไปซ่อนมอเตอร์ไซด์เพื่อน แล้วเพื่อนขับล้ม เราโกรธจัดจนไม่เกรนขึ้น ร้องไห้ด้วย กูเลี้ยงลูกมาไม่เคยเจ็บเลย แต่ไม่ได้ไปด่า ลูกก็กลัวมากกว่า เดี่ยวแม่จะฟันหัวเพื่อนแบะไหม เดี่ยวแม่จะไปทะเลาะกับใครเขาอีกไหม เพราะเขาเริ่มโตแล้ว เขาอายุ

บางครั้งการรักลูกของเรามันก็ผิด เราคิดแต่ว่า ไม่อยากให้ลูกเจอแบบเรา เพราะเราโดนมาเยอะ โดนพ่อ โดนแม่ โดนเพื่อนร่วมงานแก้ง

หลังชนฝา หมุนหาชีวิตแม่-ลูกที่ลงตัว

บางช่วงของชีวิตเราก็มีแฟน พอมาย้อนมองดู เราก็รักเขาแหละ แล้วก็อยากให้เขาช่วยเรื่องเงินด้วย แต่พอสุดท้ายพอมีปัญหา เราก็เลือกลูกอยู่ดี เช่น กับแฟนคนหนึ่งรักกันมาก ถ้าย้ายไปอยู่ด้วยกันนี้เราไม่ต้องทำอะไร เพราะเขาโคตรรวย ใช้ชีวิตสบายๆ เป็นแม่บ้านเลี้ยงลูก แต่แฟนคนนี้เขาไม่เอาลูกเรา เขาไม่แน่ใจว่าจะรักลูกชายเราได้เหมือนลูกคนหนึ่งหรือเปล่า เขาบอกว่า ถ้าแต่งงานกัน ก็อยากให้เราไปสร้างครอบครัวใหม่กับเขา แล้วให้ลูกเราอยู่คนเดียว เขาจะส่งเสียเงินให้ เราตอบเลยทันทีว่าไม่เป็นไร ยอมเล็ก ยอมอกหักเพราะรักลูก จะให้เราไปอยู่

กับผิวใหม่แล้วเลี้ยงลูกด้วยเงิน เราทำไม่ได้ ลูกคนนี้เป็นคนที่ต่อสู้ด้วยกันมาตลอดชีวิต ถ้าใครจะมาจับเราแล้วไม่เอาลูกเรา คำเดียวเลยคือจบ

แต่ถ้าวันหนึ่งลูกโตแล้ว เขาอยากจะไปอยู่กับแฟนเขา เราโอเคมากเลย ไปได้เลย ไม่มีปัญหา เราไม่หวังให้เขามาเลี้ยงดูด้วย แต่จะไม่มีวันไหนในชีวิตที่เราบอกว่า “กูจะไม่อยู่กับมึงละ ไปอยู่กับคนอื่นสบายกว่า” จะไม่เกิดสิ่งนั้น เพราะเขาคือความรักและความสุขของเรา เป็นความรักที่ฉันทะนุถนอมของฉันทั้งตั้งที่ กว่าจะออกมาได้ โดนกระทืบแล้วกระทืบอีก กินยาทำแท้งแล้ว อะไรก็แล้ว ฉันทยังเก็บเขามาได้

ตอนลูกยังเล็ก เราเป็นแม่ค้าขายกิฟต์ชอป ขายเสื้อใน ขายของตลาดนัด ก็พอมีกิน ภาระเตงลูกไปด้วยกัน พอลูก ป. 3 ก็ไปเป็นพนักงานห้าง ขายไส้กรอก ลูกก็ไปนอนอยู่ที่ตู้ขายไส้กรอกนั่นแหละ แต่ก็คิดตลอดว่าอยากได้งานมั่นคงกว่านี้ ได้ยินว่าถ้าไปทำงานเป็นกระเปารถเมล์ ขสมก. จะยื่นกู้ซื้อบ้านได้ เลยไปสมัครเป็นกระเปารถเมล์

ก่อนหน้านั้นเราเช่าบ้านอยู่มาตลอดชีวิต แต่ด้วยความเป็นวัยรุ่นผู้หญิง และห้องเช่ามันอันตราย อยู่ที่ไหนก็อยู่ไม่ได้นาน บางทีอยู่ได้แค่สัปดาห์แต่เสียค่าล่วงหน้าไปตั้งหกเดือน มีครั้งหนึ่ง มีผู้ชายป็นเข้ามาทางระเบียง เราเข้าห้องมาก็เห็นว่าหลังบ้านและประตูห้องน้ำเปิด น่าจะมีคนเข้ามา เราหยิบมิดมาถือและเรียกเขา พอเขาโผล่มาเราฟันเลย เขาก็วิ่งหนี เราเรียกให้คนช่วยก็ไม่มีใครช่วย เราก็คิดว่าแล้วลูกเราจะเป็นอย่างไง บางห้องก็มีตุ๊กเหมือนมีผี เราก็คิดว่าลูกจะกลัวผีแน่ๆ เราเหมือนต้องย้ายมาตลอดชีวิต และหมดเงินกับค่าล่วงหน้าบ่อยมาก ถือหม้อข้าวใบหนึ่ง โทรทัศน์เครื่องหนึ่ง หาห้องใหม่ เลยคิดว่ถ้าได้งานคราวนี้เราจะไม่ย้ายแล้ว พอได้บรรจุเป็นกระเปารถเมล์ ก็ยื่นเรื่องขอซื้อคอนโดเลย อะไรก็ได้ ขอให้เป็นที่ของเรา ไม่ต้องย้ายอีกก็พอ

แต่บรรจุเท่านั้นแหละมีปัญหาเลย มีคนขับรถเมล์มาจับเรา เขาจะเอาเป็นเมียน้อยให้ได้ พอเราไม่ยอม เขาก็แกล้ง พยายามย้ายเราไปอยู่เขตอื่น รถสายอื่น เห็นเราเอาซีดีมือสองไปขายตลาดนัดก็ล้อซื้อเพื่อเอาตำรวจมาจับ ใส่เสื้อกล้ามอยู่บ้านก็ตามไปถ่ายรูป แล้วเอาไปแปะบอร์ดว่า “พฤติกรรมไม่เหมาะสม สมควรโดนไล่ออก” ชาวที่ลื้อไปทั่วว่าเราเป็นผู้หญิงแรด ชอบแย่งผัวชาวบ้าน เพื่อนร่วมงานไม่คุยด้วยเพราะระแวง บรรดาเมียๆคนขับรถก็มาด่าว่าเราจะไปแย่งผัวเขา บริกาษาทางสหภาพแรงงาน เขาก็ไม่สนใจ บอกเป็นเรื่องส่วนตัว

ตอนนั้นเราท้อมาก ร้องให้ทุกวัน รู้สึกถูกกลั่นแกล้ง เอาเปรียบ โดนทำร้าย แต่ก็ถอยหลังไม่ได้ เราเลี้ยงลูกคนเดียว อายุยี่สิบแปดแล้ว ถ้าออกจากงานนี้แล้วจะไปทำอะไร วุฒิแค่ ม. 3 บ้านต้องผ่อน ลูกต้องเรียนหนังสือ เราเหมือนหมาจนตรอก เราต้องอยู่ให้ได้ ถอยไม่ได้ ต้องสู้ ไม่มีใครช่วยเราได้ สุดท้ายหลังจากถูกย้ายสายรถ เราเลยตัดสินใจสมัครเป็นคณะกรรมการสหภาพแรงงาน เพราะได้อ่านกฎระเบียบของแรงงานจนขึ้นใจ ทำให้รู้ว่าสิทธิ์ของเราคืออะไร อะไรที่หัวหน้างานจะข่มเหงรังแกเราไม่ได้อีก สิ่งเหล่านี้ทำให้เราฮึดสู้ บางคนก็บอกว่าเราก้าวร้าว เป็น

คนมีปัญหา เพราะเราต่อต้านเรื่องความไม่เป็นธรรม ยิ่งพอทางสหภาพแรงงานมีโครงการเกี่ยวกับการป้องกันและ
ปราบปรามการคุกคามทางเพศในที่ทำงาน เราก็กู้ทำงานเต็มที่

5

แม่ที่เป็นนักรณรงค์เพื่อความเท่าเทียมทางเพศ

ช่วงที่ทำงานในสหภาพแรงงาน ขสมก. เราได้ช่วยรณรงค์เรื่องความเท่าเทียมทางเพศ ได้รู้จักกลุ่มนัก
กิจกรรมที่เคลื่อนไหวเรื่อง LGBT ได้เจอเพื่อนหลากหลาย ได้รู้ว่าเราคุยเรื่องเพศกับลูกได้ เราจะดูแลความสัมพันธ์
กับลูกยังไง ตอนลูก ป.5 ป.6 เราเริ่มห่างกันเพราะเขาเริ่มโต เราก็ไม่ค่อยกล้าแตะตัวเขา แต่พอรู้วิธี ความสัมพันธ์
ก็กลับมาดีขึ้น แม่ เค้าฉีไม่คอยออก ไม่รู้เป็นอะไร ไหนดูซิ เค้าอายุ มาดูเหอะน่า ยิ่งกว่านี้ก็เห็นมาแล้ว” ก็เริ่ม
เปิดใจกัน เริ่มแก้ผ้าเดินคู่กัน มีอะไรก็ปรึกษากัน ถ่ายรูปนี้ให้แม่หน่อยสิ แม่อยากทำแบบนี้ๆ แม่ทำแบบนี้สวยไหม
แต่งตัวแบบนี้ดีไหม ก็เริ่มช่วยกันดูแลกัน ลูกก็เริ่มเล่าเรื่องแฟนบ้าง เรื่องผู้หญิงที่คบบ้าง ตอนหลังเราทำรณรงค์

เรื่องโรคเอดส์ มีถุงยางที่บ้าน ก็บอกลูกว่า ถุงยางเอาไปใช้ได้นะ เขาก็เริ่มเอาไปฝากเพื่อนด้วย คู่กันมึงกูบ้าง ถอดเสื้อผ้าให้ลูกดูบ้าง พอเห็นหลายๆเข้า ลูกก็เริ่มชินว่าคนเหมือนกัน เราก็สนิทกันแบบเพื่อน

ช่วงลูกเรียนมัธยม เรามัวแต่ทำงานสหภาพแรงงาน ปลอมให้ลูกไปโรงเรียนเอง ดูแลตัวเอง จนวันหนึ่งครูโทรตาม บอกว่าลูกไม่ไปโรงเรียน เราก็ทุกซี้ใจ ลูกกุหายไปไหนวะ ทำไมไม่เรียน สุดท้ายก็เจอว่าเขาไปอยู่ที่ตรอกข้าวสาร ไปหัดเต้นบ๊อบบอย โชคดีที่ยังได้คบเพื่อนดี เลยไม่ได้ไปगेอะไร แต่เรารู้สึกแย่มาก เรียกลูกกลับบ้าน ถามว่าทำไมไม่ไปโรงเรียน เขาก็ไม่พูดด้วย วันนั้นเราต้องไปอบรมที่ต่างจังหวัดหลายวัน สุดท้ายก็ตั้งใจเดินทางไปทั้งที่เรื่องในบ้านยังไม่เรียบร้อย

พอใจไม่สงบ เราเลยไปเป็นตัวป่วนในวงอบรม อาจารย์ที่สอนเลยเรียกไปคุยและให้คำปรึกษาเรื่องลูก กลับบ้านเลยนั่งคุยกับลูกดีกว่า ทำไมเขาไม่เรียน สุดท้ายก็พบว่าอาจารย์ที่โรงเรียนแกล้งและลวนลามเขา แต่เขาไม่ได้อยากมีเรื่องกับทางโรงเรียน สุดท้ายจึงตัดสินใจลาออก ช่วงนั้นเราเลยพังกิจกรรมต่างๆ ปล่อยให้ใส่ใจลูกมากขึ้น ตั้งแต่นั้นมาจนถึงตอนนี้ความสัมพันธ์กับลูกก็ดีขึ้นไปด้วยดี เพราะว่าหนักกว่าเธอก็เจอมาแล้ว

6

ผู้หญิงที่กลับมาเป็นลูกแม่

ตั้งแต่มีลูกมา เราไม่เคยเอาลูกไปฝากแม่เลี้ยง ไม่เคยเบียดเบียนแกลเลย ตอนเล็กกับแฟนคนแรกใหม่ๆ เราย้ายกลับไปหาห้องเช่าแถวบ้านแม่ จะได้อยู่กับแม่ แม่ก็บอกเราว่า ไม่ต้องมาอยู่เลย กูเกลียดมึง กูเกลียดลูกมึง กูเกลียดตัวมึง เจอกันแม่ก็ไม่มอง ทำเหมือนคนไม่รู้จัก หลานยกมือไหว้ก็ไม่มอง แต่เราอาศัยลูกคือไปหากินของกินที่แกขอไปให้เต็มเลย แรกๆก็ วางไว้ตรงนั้นแหละ แต่หลังๆก็เริ่มกิน พอให้เงินเสียก็เบาลงๆ เวลาไม่มีเรื่องอะไรเราก็ช่วยเหลือทุกอย่าง จากนั้นก็ค่อยๆดีขึ้น แล้วพอแม่ไม่ได้ทำงาน แกก็เริ่มอ่อนลง

แม่เริ่มคุยกับลูกเราแบบเอ็นดูราว ป.5 ป.6 วันหนึ่งเราลืมวางเงินไว้ให้ลูกก่อน ตอนนั้นลูกเริ่มเข้าบ้านมาได้แล้ว ลูกไปบอกร้องสาวที่อยู่บ้านแม่ว่าเราลืมให้เงินกินข้าว พอयरู้อ่าหลานไม่มีข้าวกินแกก็ทอดใจให้หลาน ตอนฟังก็คิดว่า กูฝันหรือเปล่าเนี่ย ทุกวันนี้ลูกเขาก็รักยาย แต่ก็จำได้ว่ายายเคยว่า เคยด่า เคยตะคอก เราถามว่าลูกโกรธไหม “ไม่โกรธหรอก ขนาดแม่ ยายตีแทบตายแม่ยังไม่โกรธเลย”

เราเองบางครั้งก็มีความโกรธ ความน้อยใจแม่ แต่อย่างน้อยเขาก็ทำให้เรามีชีวิต ทำให้เราเกิดมา แม้จะไม่ได้เลี้ยงดู เหตุผลที่เขาเลี้ยงเราไม่ได้ บางครั้งคำเฉลยจากญาติๆยิ่งทำให้เราเข้าใจได้ว่า แม่เป็นผู้หญิงตัวคนเดียวจริงๆ ไม่ได้เรียนหนังสือ ไม่มีฐานะ ไม่มีอะไรเลย ไม่มีใครช่วยเลย ตอนนั้นเขาจะลำบากขนาดไหน เราเองขนาดได้เรียน

หนังสือบ้าง มีทักษะทำอะไรเป็นบ้าง ยังลำบากขนาดนี้ แล้วเขาที่มาอยู่กรุงเทพฯ คนเดียวจะลำบากแค่ไหน เราก็ให้ความรัก เห็นใจ แล้วก็เข้าใจเขาได้

บางทีแม่ก็ชอบพูดถึงความหลัง แม่ไม่น่าทำแบบนั้นเลย น่าจะส่งม้วยเรียน เราก็พยายามพูดให้แกรู้สึกดีขึ้น ไม่ใช่ไรหรอกแม่ ถ้าแม่เลี้ยงแล้วม้วยอาจจะเกรงก็ได้ เราคิดว่าการกระทำของตัวเองเมื่อก่อน แม่ก็เสียใจมากแล้วล่ะ เราเองก็เสียใจ ถ้ากลับไปพูดอีกมันก็เหมือนตอกย้ำเขา

7

ผู้ใหญ่ที่ยอมปล่อยให้เด็กที่กอดขาเก้าอี้ร้องไห้จากไป

เราเป็นคนเก็บความโกรธ ความแค้น ไว้กับตัวเองเยอะ หลายเรื่องที่ยากๆก็เหมือนมันยังอยู่ในความทรงจำตลอด เวลาเห็นคนอื่นหรือลูกคนอื่นเจอเรื่องคล้ายๆกัน เราจะเริ่มคิดแทนเขา หรือคิดว่าเราจะช่วยแก้ปัญหาได้ยังไง หลายครั้งก็ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำคนอื่นได้ แล้วพอลกลับมาคิดว่า เออ เรื่องของเขาเหมือนของกุเลยนี่หว่า มันชีวิตกูนี่แหละ แต่ทำไมกูแก้ของตัวเองไม่ได้ ทีของคนอื่นกูแก้ได้ มันก็เลยแบบ เออ จริงๆแล้วเราก็มีปัญญานะ เราก็รู้ว่าเราควรทำยังไง เราควรปล่อยความโกรธแค้นไป เพราะหลายครั้งที่เราเก็บสิ่งนั้นเข้ามา เราก็ทำร้ายตัวเราเอง พอปล่อยไปได้บ้างก็รู้สึกดีขึ้น มองโลกในแง่ดีขึ้น และช่วยเหลือคนอื่นได้ด้วย เหมือนเอาตัวเองเป็นเศษว่าฉันเคยผ่านความเจ็บปวดแบบนี้มาเหมือนกัน แล้วฉันทำยังไงให้มันผ่านไป

ตอนนี้เราทำงานที่บ้านพื้น เป็นองค์กรที่ทำงานเยียวยาให้นักกิจกรรมทางสังคมผู้หญิง เรามีโอกาสได้เรียนและสอนศิลปะบำบัด ได้เรียนการฟังด้วยหัวใจ เป็นพื้นที่ที่ทำให้เรายอมรับว่าตัวเองมีปัญหา จากที่คิดว่าตัวเองไม่มีปัญหาอะไร กระบวนการเขาสะท้อนว่า จริงๆเราไม่ยอมปล่อยปัญหาออกมา เออ จริงนะ อย่างบางทีเราเห็นคนโพสต์เรื่องวันแม่ แล้วเห็นเด็กไม่มีพ่อแม่หรือพ่อแม่ไปทำงานกรุงเทพฯ ที่ต้องไปงานวันแม่ที่โรงเรียน เราจะตกลงไปในหลุมเดิมๆตลอด หลุมที่เรายังเป็นเด็กคนที่กอดเก้าอี้ร้องไห้ เด็กที่ถือดอกมะลิร้องไห้ แล้วก็เศร้ามาก

พอเข้าร่วมกิจกรรมที่บ้านพื้น เราก็ได้พูดมันออกมา จึงเลยเห็นว่า การไม่พูด แม้เหตุการณ์จะผ่านไปนานแล้ว แต่เรากลับไม่ปล่อยมันไปสักที ทำให้เรามองโลกในแง่ร้าย มองแม่คนอื่นที่มาทำงานในกรุงเทพฯ ว่าไม่ดี แต่จริงๆแล้วทุกคนมีปัญหาของเขา จนเราเป็นแม่นี่แหละจึงเข้าใจว่าเพราะอะไร บางครั้งเราก็ต้องไปต่างจังหวัดเพื่อหาเงินเลี้ยงลูก พอได้คิดย้อนไป ก็กลับมาปล่อยทุกอย่างออกจากความคิด ปล่อยทุกอย่างออกจากร่างกายตัวเอง

เมื่อก่อนเราโกรธใครแล้วโกรธมาก โกรธเป็นสิบยี่สิบปี แต่โกรธขนาดไหนก็ยังคุยกับเขา ยังทำดีกับเขา ไม่
ว่าเพื่อนหรือใคร บางคนไม่รู้เลยด้วยซ้ำว่าเราโกรธเขาแบบฝังลึกมาก แต่พอหลังๆก็เริ่มมองว่า จริงๆเขาก็ไม่ได้
เลวร้ายกับเราทุกครั้งไป การมองเขาแง่ลบตลอดเวลาทำให้เราไม่ได้อะไรเลยในชีวิต และเสียมิตรภาพไปด้วย

มีคนคนหนึ่งเราโกรธเกลียดเขามาก แล้ววันหนึ่งเขามาขอความช่วยเหลือ เราจะปฏิเสธก็ได้ แต่เราเปิดใจ
ถ้าเขาไม่สุดจริงๆคงไม่มาขอความช่วยเหลือเราหรอก ก็ลองให้ดู ทั้งที่ไม่แน่ใจหรอกว่าถ้าช่วยแล้วเขาจะทำร้ายเรา
อีกไหม ปรากฏว่าการกระทำครั้งนั้นทำให้เขาเปลี่ยน จากคนที่เคยเกลียดกันมากๆ ก็กลายเป็นคนที่รักกันมากๆ
พอมีอะไรก็นึกถึงเราคนแรก เราได้เปลี่ยนความโกรธแค้นมาเป็นมิตรภาพได้ กลายเป็นความรักที่เอื้ออาทรต่อกันได้

ความรักสำหรับเราการให้อภัย เมื่อก่อนเราโกรธ เคียดแค้น แล้วก็เอาสิ่งนี้ออกจากใจไม่ได้ ภาพตัวเองยืน กอดเสาร้องไห้ ยืนมองรถที่แม่นั่งวิ่งผ่านไป อยู่กับเรามาตลอด ทุกครั้งที่มิวนพ่อวันแม่ เราจะรู้สึกเกลียดมาก หลาย ครั้งเมื่อเห็นเด็กที่ครอบครัวสมบูรณ์ เราจะรู้สึกอิจฉา เช่น เห็นเพื่อนอุ้มลูกมา ครอบครัวเขามีพ่อแม่ครบ เด็กก็น่ารัก แต่เรากลับไม่รู้รู้สึกดี อิจฉา มันทำให้เราไม่เล่นกับลูกใครเลย หลายคนเข้าใจว่าเราเกลียดเด็ก แต่จริงๆแล้วมันเป็นปมที่เรายังไม่ปล่อยไม่หมด แต่ทุกวันนี้ เรามองเด็กที่มีพ่อแม่ครบสมบูรณ์อบอุ่นได้อย่างภาคภูมิใจ รู้สึกดี เห็นว่ามันน่ารัก อบอุ่น

สุดท้ายแล้วเราใช้ความรักนี้แหละดูแลตัวเอง เยียวยาตัวเอง อย่างน้อยแม่เขาก็ทำให้เราเกิด เขาอาจมีเหตุผลอะไรบางอย่างที่ไม่ได้เลี้ยงเรา เขาก็ให้อภัย กลับมาดูแลเขา จนเขาพูดออกมาว่า ขอขอบคุณที่ให้แม่ ซึ่งก็ไม่ว่าเขาพูดจากใจจริงหรือพูดเพราะเราให้เขา แต่อย่างน้อยเรารู้สึกว่า ทำเพื่อเขา ให้ความรักเขา ในการให้อภัย หลายๆครั้งเราคิดว่าเกิดจากการที่เรามีลูกด้วย ถ้าไม่มีลูก เราคงใช้ชีวิตเตลิดเปิดเปิง และไม่รู้เลยว่าวันหนึ่งเราจะสามารถรักคนอื่นได้แค่ไหน เราคิดว่าแม่ก็อาจรักเรามากเหมือนกัน แต่ตอนนั้นเขาแค่ให้เราไม่ได้

เราเหมือนเคยคิดกับตัวเองว่า ดินะที่แม่ทิ้ง ดินะที่พ่อทิ้ง เขาให้เรามีโอกาสไปอยู่ต่างจังหวัด ไปอยู่กับญาติ พี่น้อง ถ้าเราไม่ได้อยู่ตรงนั้น เราอาจไม่ได้เป็นคนคนนี้ คือพอโตขึ้น เราเริ่มเข้าใจว่าทำไมเราถึงไปอยู่ที่นั่น แล้วความลำบากนี้แหละที่ทำให้เรามีแรงผลักดันที่จะช่วยเหลือคนอื่น และเราได้สิ่งดีๆจากคนอื่นที่ไม่ใช่พ่อแม่ เลยรู้สึกว่า นี่แหละ มั้ยที่อยู่บ้านนอก ไม่ใช่มั๊ยลูกยายภา ถ้าแม่ยังเลี้ยงอยู่ เราอาจไม่ได้เป็นคนนี้ก็ได้ พอเราคิดถึงหรือย้อนกลับไปดูหลายเรื่องที่เกิดกับเราตอนเป็นเด็ก ทั้งดีบ้าง ไม่ดีบ้าง ก็เห็นว่าจริงๆแล้วเราไม่ใช่เด็กมีปัญหาอย่างที่คนอื่นเขาบอก แต่คนอื่นแหละที่มีปัญหากับเรา

แต่ที่เราเสียใจคือ ตอนนี้ในบ้านแม่ก็ยังมีอารมณ์แรงอยู่ ไม่กี่ปีมานี้น้องสาวเอาลูกมาทิ้งไว้ให้แม่เลี้ยง แม่ก็โกรธมากที่เอาหลานมาทิ้งไว้โดยไม่ส่งเสีย ยิ่งเขาเกลียดแม่มัน เขายังไปลงที่หลาน เช่น ไปเซเวนด้วยกัน หลานบอกอยากกินขนมอันนี้ ยายบอกไม่ได้ แล้วก็ตีต่อหน้าทุกคนเลย บางทีก็ตีประชดคนอื่น เช่น เวลาพ่อแม่ของเด็กที่หลานไปเล่นด้วยมาฟ้องว่าเด็กแกล้งกัน ยายก็ตีหลานให้คนที่มาฟ้องเห็นต่อหน้าเลย ถ้าเราอยู่ก็จะห้าม พอแล้วแม่ อย่าทำแบบนี้ มีอะไรก็สอนมันเพราะเด็กมันไม่รู้เรื่อง ดีไปก็ตายเปล่า แต่แม่เป็นคนปากจัด ใจร้อน แกเชื่อว่าสิ่งที่แกทำถูกแล้ว ขณะที่เรารู้สึกเหมือนคนบาป เพราะเราเป็นลูก แต่พยายามสอนแม่ ดูแม่ เราไม่อยากให้ ความรุนแรงนี้ส่งต่อไปยังหลาน

เวลาเห็นหลาน เราจะคิดถึงตัวเองตอนที่โดนพ่อแม่ทิ้ง แทนที่เด็กคนหนึ่งจะเติบโตอย่างร่าเริง มันต้องมาอยู่กับยาย กลายเป็นเด็กเก็บกด ทำอะไรก็กลัวโดนตี เหตุการณ์แบบนี้ไม่เกิดกับลูกเราแล้ว แต่ไปเกิดกับหลาน แทน เราน้อยใจว่าทำไมเรื่องแบบนี้ต้องเกิดกับครอบครัวเรานี้ อีก แม้เราจะพยายามไม่ให้เกิดกับใคร แต่สุดท้ายก็มา

เกิดกับครอบครัวตัวเอง จริงๆเราอยากรับเอาหลานมาดูแลเอง แต่เราก็ยังต้องไปนุ่งไปนุ่ง ถ้าเราไม่อยู่เด็กมันจะเหงา กำลังคิดอยู่ว่าจะทำอย่างไรให้เขามีชีวิตที่ดีกว่านี้

เรื่องนี้ทำให้เราสนับสนุนเรื่องการทำแท้ง เพราะถ้าหลานรู้ว่าเกิดมาแล้วต้องเจอสภาพนี้ มันคงบอกว่าไม่เกิดดีกว่า สู้ไปเกิดกับพ่อแม่ที่เขาพร้อม ถึงจะไม่ค่อยมีกิน แต่มีความอบอุ่นใจมากกว่า เราเป็นเด็กที่ถูกพ่อแม่ทิ้ง เราเข้าใจความรู้สึกของการถูกทิ้ง แล้ววันนี้ยังต้องมาเห็นหลานตัวเอง แทนที่จะเป็นเด็กในวัยสนุกสนาน น่ารักน่าเอ็นดู กลับต้องมานั่งอมทุกข์ทุกวัน

9

เป็นความรักนั้นด้วยตัวเอง

เป้าหมายในชีวิตตอนนี้คืออยากช่วยคน ช่วยไปเรื่อยๆ แต่สิ่งสำคัญคือต้องช่วยตัวเองและช่วยครอบครัวก่อน เราอยากให้ลูกมีชีวิตที่ดีต่อไป ไม่เดือดร้อนใคร อยากให้แม่มีชีวิตเหมือนคนปกติ มีกินมีอยู่ เพราะตอนนี้เขาขาด เขาไม่ได้เรียนหนังสือ ทำให้เข้าไม่ถึงสวัสดิการของรัฐหลายๆเรื่อง เราเองทำงานช่วยคนอื่นมาเยอะแยะมากมาย แต่กลับไม่ได้ช่วยครอบครัวตัวเอง เลยคิดว่าเราต้องเอาเวลามาช่วยครอบครัวตัวเองก่อน ถ้าเห็นคนที่บ้านมีความสุขแล้วเราก็น่าจะสบายใจ

ส่วนความสุขจริงๆของเราคือการได้อยู่กับลูก รู้สึกได้ถึงความรักที่ลูกสะท้อนกลับมา ทำอาหารให้เขากิน แล้วเขาชอบ เราเองพอโตเป็นสาวแล้วก็มีลูกเลย เหมือนเรามีกันสองคนตั้งแต่เขาลืมตาดูโลก ทำให้ผูกพัน เป็นความห่วงใย เป็นทุกอย่างที่ต้องดูแลเขาให้ได้

หลายคนถามว่าถ้าลูกมีแฟน หรือลูกโตแล้วอยากมีชีวิตของตัวเอง เราก็พร้อมนะ ถ้าเขาดูแลตัวเองได้ จะออกไปใช้ชีวิตข้างนอกอย่างไรก็ได้ เราหมดห่วงแล้ว เราไม่เคยหวังว่าลูกต้องกลับมาเลี้ยงดู แม้กระทั่งลูกมีเงินก็ไม่อยากเอาเงินของลูกมาใช้ เรามีแต่ความห่วงใย อยากให้เขามีงานทำเป็นเรื่องเป็นราว อยากให้เขาโตขึ้นโดยไม่มีเราแล้วไม่ว่าเขาจะไปเผชิญอะไรข้างหน้า อย่างน้อยก็แม่นี้แหละที่รักเขามากที่สุด ให้ความสำคัญ ให้ความห่วงใยเขามากที่สุด

เราว่าความรักที่ยิ่งใหญ่ที่สุดก็คือความรักของแม่นี้แหละ ไม่ว่าจะผ่านอะไรมา แม่บางคนอาจทิ้งลูกหรือทำร้ายลูก แต่เป็นเพราะมีสิ่งกีดขวางชีวิตของแม่มาจริงๆ แม่เองก็อาจเคยเจออะไรที่ไม่ดี ทำให้ไม่อยากให้ลูกต้องเจอแบบนั้น ความรักของเราจึงเป็นตัวปกป้องลูกได้ดีที่สุด

คนเป็นแม่ก็ต้องรักตัวเองมากๆ ปล่อยอะไรที่เลวร้ายออกไปบ้าง ไม่เก็บไว้ทุกอย่างเพราะมันทุกข์ แล้วเรา
จะไม่มีเวลาไม่มีใจไปเอาใจใส่ลูก การที่เราทุกข์อยู่ตลอดเวลา ความทุกข์จะกัดกินตัวเราเอง แล้วสุดท้ายลูกก็ต้องมา
คอยดูแลเอาใจใส่เรา ถ้าเรากลับมารักตัวเองและรักลูก เราจะพบยาใจของเราได้

แม่มี๊ย

facebook : [Kusuma Janmoon](#)

บ้านฝัน

facebook : [Full Yin Women Wellbeing Center](#) ^{ฝัน} [ความสุขของผู้หญิง](#)

เรื่อง พรรรัตน์ วชิราชัย

นักเขียนที่ไม่ได้เป็นแม่ เป็นลูกที่ติบ้างและไม่ติบ้าง แต่รักแม่ แม่ส่วนใหญ่รู้สึกไม่ค่อยดีกับการเป็นลูก เป็นแม่แมว
ตาบอดหนึ่งข้าง เป็นน้องสาวของพี่สาวหนึ่งคน ระหว่างทำคอนเทนต์ รู้สึกว่าตัวเองกำลังถูกชีวิตเสียดๆ
คันๆเป็นอย่างมาก

ภาพ ชำรงรัตน์ บุญประยูร (ลุงตุ๋ย)

ช่างภาพโดยอาชีพ เป็นคน ชอบอ่านหนังสือ อ่านตั้งแต่ลูกกล้วยแขก ยันพุทธธรรมเล่มโต การเขียนบล็อกทำให้หันมาสนใจการเขียนมากขึ้น ไม่ใช่รักเขียน นักคิด เป็นเพียงช่างภาพที่อยากจะเขียนเท่านั้น

สนับสนุนโดย

